

НОВИЙ ЧАС

Ілюстрований політично-господарський часопис

Ч. 27. (44) | ЛЬВІВ | ВИХОДИТЬ ДВА РАЗИ В ТИЖДЕНЬ. | ЛУЦЬК | Рік II.

ПЕРЕДПЛАТА в КРАЮ
місячно 2 400.000.
В Америці річно 4 долари.

АДРЕСИ:

„НОВИЙ ЧАС“ Львів, Руська 18.
„НОВИЙ ЧАС“ Луцьк.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА КОРДОНОМ
місячно рівновартість 15 кор. чев.
одно число 150 кч.

Кат українських дітей. Нові розпорядки польської шкільної влади.

Від видавництва.

Повідомляємо наших передплатників, що із наступним числом висилаємо великий портрет гетьмана Богдана Хмельницького. Дістануть його лише ті передплатники, що заплатили передплату за квітень.

Хто не доставив портрету, нехай реклямує. Але лише ті рекламці будуть узгляднені, які надійдуть до 20. квітня ц. р.

Німеччина

занята тепер виборчими приготуваннями. Кости тріщать, кров длеться на передвиборчих вічах як у нас за Баденівських часів.

В Баварії відбулися вже вибори до сойму, при яких побідили скрайні націоналісти. Припускають, що вони побідають і при виборах до парламенту.

Всі франки вальоризаційні
1,800,000 Мл.

Пуанкаре

мав розмову з німецьким послом в Парижі. Заявив він, що Франція підчиниться вповні ршенню комітету спеціалістів, який радив над довгами Німеччини. Як ми вже писали — той комітет прийняв погляд

французьких делегатів і тому Пуанкаре такий „великодушний“. Скаржився також Пуанкаре на німецьких міністрів які у виборчих промовах виступають остро проти Франції.

Непорозуміння

наступило між Совітами і Японією. Англійські газети доносять, що Японія збирає війська над совіт-

ською границею та що навіть Японія розпочала вже проти Совітів воєнні кроки.

Страйк

на Горішнім Шлеску розвивається надобре. Страйкує около 60 проц. гірничих робітників. В Соснівці прийшло до боротьби між робітниками а поліцією. Поліція стріля-

ла в робітників, при чім двоє робітників убито, а біля 20 тяжко ранено. Видко, добре живеться Полякам в Польщі.

В імені Річпосполитої Польської!

Суд окружний карний, яко Трибунал пресовий у Львові, рішив на внесок державної прокуратури, що зміст часопису „Новий Час“ число 23 з дня 27. марта 1924 в артикулі під заголовком: 1) „Трудова мудрість“ в уступах між словами: а) підляша а: втаємничені б) резолюції? а: Як що рівнож ц) в уступі від слів: аж поки не випалили. 2) з артикулу на стороні шестій: заголовок і вступ аж до слів: „Перший оборонеш“ влучно. 3) „Судять картоплю по бадиллю“ в уступах між словами вибрані а: Як такі б) табор а: Це все вмагає. 4) „Дописи“ в уступі від слів: Дба-

лі просвіту до кінця кореспонденції містить в собі ество ад 1) 3) а) злочину з § 65 а) з. к. ад 2) 4) виступку з § 300 з. к. ад 3) 5) виступку з § 302 зак. карн. узнав доконану в дни 25. марта ц. р. конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493 з. к. заборону дальшого розширювання того друкового письма. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. XII 1862. Д. л. д. Ч. б. ех 1863 а іменно засудження за переступство на гривну до Мл. 4,000,000. Львів, 27. марта 1924.

(Підпис печатки)

„Відродження“.

Серед численних нещасть, що в теперішню пору нищать наш народ, є одне, на яке досі — на жаль — занадто мало звертають увагу. Отсе нещасте — це надмірне привязання до спиртних напоїв, або радше сказатиб: байдужність нашого народу і його провідників до справи п'янства.

Уже перед війною в різних народів пороблено багато заходів до того, щоби просвітити як найширші маси населення про шкідливість уживання т. зв. „горячих напоїв“, щоби їх повчати про це, який тяжкий воріг усієї людськості — п'янство. І в нас дещо зроблено в цьому напрямку: було в нас протиалькогольне товариство „Відродження“, яке давало як найкращі надії розвитку; здавалося, що воно у співдіяння з товариствами „Просвітою“ та „Укр. Педагогічним Товариством“, „Січачи“ й „Соколами“ справді причиниться до духового, фізичного й матеріального піднесення народу.

Та прийшла війна й перекинула цілий порядок на світі. Знищила безліч цінних одиниць, зруйнувала цілі оселі, затроїла багатьом народам їхнє життя на довгі роки. Одним словом, через війну цілий світ поспувавсь. Те, що було зразком громадянської чесноти, стало тепер рідким виїмком, а запанували лихі привички й обичаї, з якими прийдеться боротися ще чималий час, заки вдасться викорінити цю „повоєнну гниль“.

У цьому зісвіттю цілого світу не останню роль грав п'янство. Воно в час війни і після війни поширилося в небувалій досі спосіб. І не дивниця; війна була таким потрясенням цілого світа, що й тут наступила „переоцінка всіх цінностей“. Наші найдіяльніші проп'ягатори ідей тверезості опинилися в стрілецьких окопах, там — око в око зі смертю — зачали говорити собі: „пити, чи не пити — все умреш!“ „Раз мати родила!“... Наслідок того був такий, що ці люди не знайшли в собі потрібної сили волі й покинули наш табір... Та ми їм сьогодні за це не докоряємо; „смерть“ — таке страшне слово, що в його обличчі треба людину інакше оцінювати. Ми тільки стверджуємо факт, що так сталося.

Тим самим шляхом пішло багато таких, що витерпіли багато неприсмних хвилин ізза непевності за своїх найближчих, або що попали в розпуку, коли війна забрала їм

те, що для них було найдорожче. А інші зневірилися у все й стали такими байдужими, що дбають тільки про завтрішній день та шукають способу, як собі його уприсмнити — найдешевшим коштом.

Таким чином цілий світ зробив великий крок наперед у напрямку до... п'янства. І наш народ не лишився туг на останньому місці; треба тільки приглянутися до наших міст, місточок і сіл, як у нас процвітає той наліг. А коли читаємо встак з „того боку греблі“ про надзвичайний розвиток промислу... самогонки, то аж жах збирає, що з того буде. Яке покоління виростає і яке виростає з батьків, що так до безтями кинулися п'яничити!

Народне майно руйнується страшенно. Знищила його війна і всі її наслідки; хтож не пам'ятає ще тої повени інвазій, евакуацій, рекогнозцій, данин, під тягарем яких стогне наш виродуже десять років? А чи хто подумав над тим, щоби відбудувати знищені житла й оселі? Ніхто! А народ не те, що властими силами того не зможе зробити але навпаки віддаючися п'янству нищить останки своєї батьківщини й гратить її безповоротно...

Пора опам'ятатись і бодай подумати над тим, до чого йдемо!

Уже далеко до війни багато вчених — лікарів, гігієністів, педагогів, економістів і соціологів — понизувало великі томи про безоглядну шкідливість уживання алькогольних напоїв. Вони переконали наглядно, що алькоголь належить до найтяжчих ворогів людськості, і то з найрзжородніших причин:

1) нищить усі частини людського тіла; робить людину хворою, непридатною до праці;

2) псує грядуче покоління, бо діти п'яниць у пере-

важній частині бувають хорими, епілептиками, ідіотами, злодіями і т. д.;

3) гальмує нормальний розвиток дітей і молоді; спиртні напої шкодять молодим організмам у десять разів більше, як дорослим;

4) нищить народне майно й веде до з'убожіння, бо алькогольні напої не мають у собі ніякісної поживи, отже не можуть заступити страви;

5) відбірає людям їхню людську гідність і робить їх подібними до звірят; людина, що раз віддається п'янству, тратить свою волю і поволі падає морально все нище й нище, не маючи потім сили наново піднятися з упадку;

6) наповнює злочинцями тюрми, а хорими шпиталі; обчислено, що якби припинити вживання гарячих напоїв, то можнаби замкнути $\frac{1}{10}$ усіх тюрем і шпиталів.

А які п'янство приносить шкоди нашому народові з окрема — про це вже хіба не будемо й згадувати; нехай читач собі доспіває в душі своїй цю сумну піснюку...

Тому то гурток давніших членів „Відродження“ постановив відновити діяльність того товариства і звертається отсим до всіх, кому лежить на серці добро й краще майбутнє нашого народу, з гарячим зазивом, приступити до співпраці.

На день 13. квітня (неділя) скликаються Загальні Збори Протиалькогольного Товариства „Відродження“, які відбудуться в салі тов. „Просвіта“, Ринк ч. 10. II. пов., у 10 год. пер пол. Маємо надію, що не знайдеться в нашому краю ні одна околиця, яка не булаби заступлена на заг. зборах, що цілий край приступить до нової діяльності тов. „Відродження“.

Микола Чайковський.

Кат українських дітей.

Перед нами протокол підтверджений кількадесяти свідками про катування українських шкільних дітей учителем Грубим в селі Матіївцях коло Коломиї. Кат — одиноке слово, яке може очеркнути того педагога, якому в опіку віддані українські діти.

Не будемо переповідати довгих і численних випадків легкого і тяжкого побиття многих дітей. Спинимося на однім, який приніс

з собою смерть дитини — Василя Вінтоняка. Батько Василя Вінтоняка свідомий громадянин, за українських часів був в організаційнім комітеті. Учитель Грубий знав про це і на кожному кроці мстився на його сині. Бив його ізза найменшої дрібниці по голові, плечах, тягав за вуха, або копав ногами. Одного разу учитель Грубий побив Василя Вінтоняка як ніколи до того часу. Хлопець упав

на землю, а учитель топтав його ногами та копав в бік. Після цього хлопця пустив до дому і хоч зі школи домів є всього пів кілометра, то хлопець ішов цілу годину, не могучи слова промовити. Більше Вас. Вінтоняк до школи не пішов. Положився до ліжка. Боліла його нога, крижі, зуби і голова. Повстала у него сильна гарячка і в гарячці помер будучи непритомним вісім днів.

На домаганні батька помершого приїхала судово-лікарська комісія (суддя Главати і лікар Блейхер). Підчас оглядин усували всіх присутніх з хати, та батько таки остався, через що члени комісії почали розмовляти між собою незрозумілою для него мовою.

Що комісія установила невідомо. А батько завважив таке: Три плями на мозку в виді бородавки, а між бороздами мозку воду. Цілий мозок був залитий кров'ю і виглядав як ясний бурак. На замітку батька, що це повстало в наслідок кинення до землі, лікар нічого не відповів. На кінці хребетного стовпа було видно пляму в величині 5, і 5¹/₂ ст.

По якимсь часі на приказ прокураторії стягав жандар у школі із дитини протокол, підчас чого учитель Грубий, стоячи за плечима жандарма закусував губи за зуби очевидно на те, щоби діти нічого не говорили.

Ціла справа затихла. Учитель вчить українські діти і даліше.

Подасмо що подію до відомости шлого світа. Хай усі знають,

які у нас педагоги, як катують наших дітей.

А чи знає про це польська шкільна влада?

Чи Ви вже вислали передплату??

Передвиборча агітація у Франції.

У нас писалося свого часу про передвиборчу агітацію в Англії. Тепер же наближаються вибори до французького парламенту. Вони будуть різнитися від усіх попередніх тим, що в них будуть ужиті до агітації два найновіші винаходи: кіно і бездротний телефон.

Французи голосуватимуть так само, як відбувалися останні вибори в Польщі, то значить не округи на поодиноких кандидатів, а на листи. В такім разі кандидат з одної лісти повинен би обіхати всю Францію, щоб скрізь представитися виборцям та зробитися популярним. А це неможливо, бо на це треба би дуже багато часу.

Тому Французи завели таке.

Одна париська кінематографічна фір-

ма приладдила спеціальні вози з кінематографічними апаратами та з апаратами телефонів без дроту. На екрані (полотно, на яким показуються кінематографічні образи) будуть виступати кандидати на постів, а телефон без дроту буде передавати рівночасно їх промови. Голос тих телефонів може розходитись на яких 400 до 500 метрів довкруги, так що його добре може чути нараз 4 до 5 тисяч слухачів. Такі вози можуть бути рівночасно в різних місцевостях Франції, хочби й найбільш віддалених від Парижа. А сам кандидат буде виголошувати собі преспокійно свою агітаційну мову в Парижі, в своїй кімнаті, перед телефоном, і його в тойже час слухатимуть мільони слухачів в різних сторонах держави.

Поляки — та їх гнобителі!

У підручнику до історії Польщі для народніх шкіл*) читаємо на стор 106 і дальших про переслідування польського шкільництва в Королівстві і Познаньщині за часів приналежності тих провінцій до Росії і Нмеччини ось що:

„Усе польське шкільництво в Ко-

*) В. Gebert i Gebertowa, Oprowadania z dziejów powyzecznych ze szczególnem uwzględnieniem dziejów Polski. Część II. Wydanie II. Lwów - Warszawa. Książnica T. N. Sz. W. 1922.

ролівстві і Познаньщині було під наглядом куратора. Учителі-Поляків усуваю з посад а на їх місце покликуюно з глибини Росії „істинно русскіх“ учителів для русифікування польських дітей. До урядів і шкіл введено російську мову. Навіть приватним школам накинено насильно науку історії і географії російської держави по російськи. Школи підчинено строгій контролі шкільних інспекторів, які мали провірювати не стан науки, але го-

МИХАЙЛО ВОЗНЯК.

Як пробудилося українське народне життя в Галичині за Австрії.

За те в душу молодшого від митрополита Гарасевича глибоко врилися події 1809 р. й він, хоч у роках 1792—1794 був редактором польського Денника патріотичних Поляків, старався тепер погодити своє австрійське з приналежністю до свого народу. Знаючи про його велику вченість в історії української церкви, поручила йому віденська нунціятура написати історію української уніятської єрархії. Гарасевич виконав поручення нунціятури й виготовив твір, що без нього не обійдеться жаден будучий історик української церкви. Його працю, написану по латинськи, з додатком великого числа документів, видав, на жаль не в цілости, щойно Михайло Малиновський в 1863 р. (обіймає 1184 сторін).

Як слідив пильно за тим, що писали чужинці про Українців, зокрема про їх церкву, видно з його німецької статті, що вийшла 1835 р. у Відні п. н. Спросту-

7)

вання нарисів історії Українців (Русинів). Та до пробудження народньої свідомости серед вихованців духовної семінарії причинявся короткий латинський витяг із його великої праці п. н. Історична відомість про давній і теперішній стан української єрархії; вона ходила у відписах поміж богословами й молодими кандидатами на істориків української церкви (напр. Антона Добрянського).

Зважаючи на заслуги Михайла Гарасевича, можна подати й кілька життєписних даних про нього. Народився 1763 р. в Яхторові, золочівського округу, де його батько був парохом. Знання рідної й церковнославянської мови виніс із дому, потім учився в золочівській школі піярів, а богословств студіював у духовній семінарії при св. Варварі у Відні. Мав 24 роки, коли в 1787 р. одержав катедру пастирського богослов'я у Львові. Пізніше вчив також в українським богословським інституті. Два рази управляв львівською єпархією, а саме по смерті Скородинського й Ангеловича. Помер 1836 р. На його гріб зложив Микола Устиянович „Слезу“, віддаючи в ній спочування Українців по втраті визначного історика української церкви:

ловно „дух“ пануючий в школі. Шкільних звідомлень приватних шкіл влади не узнавали. Такі самі методи приложили до польського шкільництва і Німці в Познаньщині. — Наїздники думали, що тим способом зможуть здепресувати і винародовити польське населення та закріпити над ним своє панування на віки. — Але вони звелися у своїх надіях. Не вважаючи на

трусси, в'язнення, висилки на Сибір, народ не упадав на дусі; з упертою витревалістю він плекав свою рідну культуру при допомозі тайного навчання польської історії. Стихийна сила народнього руху побідила ворогів“.

Стільки польський підручник історії Польщі...

Бердичівський „сельбудинок“.

Чували ви про Патьомкінські села. А було то так: Царський уряд лавав гроші на колонізацію Сибіру, але підприємці ті гроші пропускати. Коли опісля приїжджала яка комісія подивитися як ті колонії виглядають, — тоді збивано з дошок кількадесят будок вздовж залізничного шляху побіляно ті будки тай то малі бути „села“. Комісія зі залізничного потягу оглядала ті „села“ і писала „рапорти“ до Петрограда що „весьо благополучно“.

Большевики не далеко відбігли від тої т. зв. „патьомкінщини“. Коли читаш большевицькі часописи то аж в очах мерехтить від цифр кілька то там „пунктів для ліквідації безграмотности“, „читалень“, „сельбудинків“ і т. д. і т. д.

А як на ділі виглядають такі організації та як до них відноситься українське населення. бачимо на прикладі хочби в Бердичеві.

У „Більшовику“ з 18. березня с. р. читаємо таку допись:

„Довелось мені зайти до бердичівського селянського будинку. Порядок і порожнеча...“

В читальні нема ні газети ні книжки ні брошури — голі столи і холодно.

Завідуючого нема. Є „номерной“, який звертається до гостий дуже грубо. Це було у великий базарний (ярмарковий) день — селяни на базарі тьма, а в будинку — порожнеча.

Зайшов у їдальню: буфет, сітро, самовар і т. п., а над усім товста-

претовста буфетчиця: тип спекулянтки. А над буфетчицею плякат: „Кредит портит отношения“.

І за столиком двоє: чи селяни, чи просто з базару — не розбереш. Рядом з „сельбудом“ чайня — не сельбудська, просто звичайна собі приватна брудна чайня і в ній товпиться повно селян.

Плякату над буфетом про кредит нема...“

— Наколи й другі „сельбудинки“ так пригтають до себе населення як бердичівський, то мало з них користи.

Та чи на відсутність не впливає це, що в такому „сельбудинку“ покутує ще московщина, як це видно по напису над буфетом та назві „номерной“?...

Податки, експорт та державна селянська позичка.

Податки тяжкою зморою лягли на населення Великої України. До 15. жовтня 1923 р. та загал податку з цілої області радянських республік 132 мідіони пудів — зі самої Великої України зібрано 66,580,400 пудів, себто майже половину. А треба пригадати, що Велика Україна це приблизно десята частина європейського СРСР і 50 частина всіх європейських та азійських СРСР разом взявши. — 66 мідіонів пудів робить 109,173 в гонів або 2,183 тягарових поїздів. А коли ці всі повні поїзди українського збіжа поставити один за другим на одному шляху, то вони займалиб величезний простір, бо аж 655 кілометрів! — Це все так авані єдині сільсько господарські податки.

Летів орел дубровою,
бистре око в сонце гнав,
гнав за світлом, за правдою,
глянув ще раз — та й упав.

Ой, нема вже, руська мати,
твого орла красоти!
Пішов від нас спочивати
там до сонця — чистоти...

Нема кому віднайти славу й імя української дитини, сказати правду, заступитися за нею сиротою, побідити силу ворога, дати пораду в лихій долі, а в щастю науку.

В Михайла Гарасевича була свідомість спільности Українців Галичини з закордонними. В пропамятнім письмі про єзуїтів він енергійно боронив Українців перед наклепами єзуїтів і латинського духовенства, начеб то Українці в Галичині не привязані до унії та схиляються до православ'я й російського уряду. Гарасевич указував, що українське духовенство Галичини вдячне австрійському урядові за те, що завдяки йому має від 60 літ вищу освіту. Хоч український клир у Галичині „того самого походження, що й Українці Поділля, Волині й Київщини, що належали колись до

королівства Галичини й Володимирії, хоч він зв'язаний із ними своєю литургією й мовою, та не зважаючи на це, він ніколи не заявив бажання злучитися з сими своїми земляками та прийти під російський уряд“.

5. Стан народньої освіти наприкінці XVIII в.

Своє пропамятне письмо против єзуїтів написав Гарасевич для австрійського уряду, щоб його переконати, що не можна піддавати шкільництва під нагляд єзуїтів, на що тоді заносилося. Голос Гарасевича в шкільній справі не перший з боку українського духовенства — тут ішов він уже протоптаною стежкою.

Стан народньої освіти по прилученню Галичини до Австрії був просто страшний. В 1774 р. писав львівський староста Мільбахер у своїм звідомленні, що в бобрецьким окрузі не було жадного вчителя. Що правда, в Зборові мав парох обов'язок платити на удержання 100 польських золотих, але батьки не посилали там ніодної дитини до школи.

(Далі буде.)

Окрім того маєтись платити податки доходу, промислові і т. п. Та коли сільсько-господарських податків стягнуто 90%, то інших податків стягнуто 25% до 10%. Значить майже весь тягар податку величезного СРСР спадає на саму Україну а в тій Україні на селян.

Большевики, стягаючи цей податок в натурі, мали на меті піднести збіжвий експорт за кордон, себ-то велику частину з того збіжжя відіслати на європейський ринок. І вже в портових містах приготовано для вивозу біля 40 мільонів пудів. Але вивіз здержано, бо між тим деякі країни СРСР знов навістив голод і це збіжжя в більшості треба було обернути на той внутрішній фронт.

Але большевики не перестають і далі стягати податки. Та біда, що селяни вже не мають чим платити. Отже большевики взялися на спосіб: дають селянам державну позичку а селяни мають нею платити податки. Про цю позичку пише київський „Більшовик“ (з 18. березня с. р.) ось що:

„Щоби полекшити селянській людині сплату сільсько-господарського податку — союзний Раднарком (радянський народний комісаріят) уважав випустити державну селянську позичку на суму до 50 мільонів зол. карбованців від 1. квітня 1924 р. до 31. грудня 1926 р. Позичку буде випущено окремими

серіями (частинами) по 5 мільонів зол. карб. По облігаціях позичка буде переводитись періодично, починаючи з 1. листопада с. р. тиражі вигравів (вильовування). Загальна сума вигравів — 2 мільони карб., з них 80 вигравів по 1000 карб. Облігації позички звільнено від уся оподаткувань і зборів і їх можна буде продавати, закладати та приймати в 75% номінальної ціни*) в заклад по присягках та

держпорядках, а таксамо в забезпеченні позик, що їм видають сільсько-господарські банки та товариства“.

Зичити гроші на стягання податків — це дійсно новий метод навіть у большевиків..

*) Наколи селянин має облігацію н. п. на 100 зол. карбованців — то її приймають в застав чи як там по ціні 75 зол. карбованців.

Прив. Ред.

Рівенська Повітова Просвіта.

Рівенська „Просвіта“ тішиться особливою панською опікою і на протязі короткого часу вспіла удостоїтися двічі ласкавого відпочинку під благодатними сургучними печатками. Сьогодні трудно знайти польське товариство чи організацію, малаби вузько означений „закрес діяння“ і навіть чисто культурно-освітні й інші в тім роді установи мають мету, в якій виступає на верх, ясно не тільки політика але часто й дещо більше.

Другий раз опинилась вона під печатками, бо — шукали УСДП. Що тут спільного між „Просвітою“ а УСДП, то знають хіба тільки Поляки і то мабуть тільки ті, що в Рівнім. До помочі Полякам стає тут ще й славний отаман Оскілко, що намагається відірвати громадянство від своєї одинокої культ освітньої установи і цим підтримати своє становище при панським жолобі.

В той самий час в Рівнім діються серед нашого громадянства дивні річі. — „Просвіта“ мала в 1920 р. дивно велике число членів. Але тоді Поляки не були тут певні себе, говорили про польсько-українську дружбу і т. д. І тоді багато

ПЕТРО ФРАНКО.

ПАЧКАР ДЕМКО.

(Докінчене.)

Коли задиханий лісничий прибув до села, скінчилася якраз утрень, і він ледви хотів вірити власним очам — Демко виходив спокійнісінько з церкви разом з іншими! Станув собі на майдані, наложив вигідно файку, повіхнув, оглянувся лїниво за погодою та забалакався із сусідами про сіно і жито. Лісничий обходив його підозріло докруги і шкрабався поза вухом:

„До чорта! Очам не вірю! — А я був певний, що то був Демко!“

Демко пішов до шинку, лісничий за ним. Хотів таки наочно переконатися, чи він часом не скриється від болю. Але Демко ні вусом не моргне. Широко і тяжко сідає на дубову лаву і кректить задоволено:

„Отут вигідно посидіти!“

Коли то почув лісничий вискочив із хати як божевільний:

„То не міг бути Демко! Свого я певно підстрілив, тойби не сказав вигідно сидіти! До сто чортів! В чари можна повірити!“

Кленучи потягся до ліса шукати підстріленого звіролова.

Демко заграв у карти, попив чарчину, покурив і був веселий. Піднявся зі словами:

„Я на секунду!“ Пішов просто до шевчика до хати:

„Слава Ісусу Христу!“

„На віки віків, Демку! А за чим Бог провадить?“

Замість відповіді заслонив Демко вікно фартухом і скинув штани. Швець відразу догадався, що то значить; він був потаємним хірургом пачкарів і звіроловів. Узав шило, наложив великі окуляри і видовбав Демкови п'ятнайцять шротів із задної часті. Рани замастив шевською смолою. Демко сів кілька разів міцно на лаву, щоби попробувати чи все в порядку. Дав шевцеві шістьку за працю і сказав:

„Все добре! — Слава Ісусу Христу!“

Вернув до шинку. Дуже „делікатний“ Демко не був.

Шинкар раз дуже позлостився на Демка. Сів собі той за стіл і як колода стирчав понад малими мужичками, що сиділи докруги нього. Йшла жива гутірка. Кождий хвалив свій ліс. Кождий мав у сво-

йому найдуші дуби. Прийшла черга на Демка хвалити своє. Для ліпшого „удокументовання“ видіям значив місце кожного дуба страшним боксером, який мав на мизинці по столі. Де мав стояти дуб там вибивав на столі дірку. За кождим разом шинкар болісно здригався, бо дубовий стіл коштує гроші. Так позначив Демко місце п'яти дубочків і на столі було п'ять ям

„А тут коло дубів, маю рівненські як свічка граби“, хвалився Демко дальше.

„О тут стоїть перший“..

Знов удар могучого кудака і нова яма в столі.

„Тут другий“..

Широкий рів значив місце другого дерева.

Шинкар не міг довше витримати. Червоний із гніву як рак закричав:

„Демку! Перестань! Я не позволю тобі, цілий свій ліс на моїм столі значити!“

Демко в запалі не чув і не видів; цілий замінився у ліс:

„Вище стоїть третій.. коло горбочка четвертий..“

„Демку, перестань, або тебе викину!“, закричав шинкар, бо

наших паничків думало: „Просвіта“ — це перший і основний шабель драбинки, що йде до посади, до хліба. Що далі — відпадали перше всякі урядники, учителі а за ними й інші, бо це начало загрожувати посадам, хлібови. І так живучи тільки інстинктами живоного, наші люди рахували себе все таки людьми та ще й культурними. Це між інчим загальне явище у всіх „Просвітах“ на Волині.

Тепер осталися в „Просвіті“ тільки розбитки. Дехто збірався вже навіть співати над „Просвітою“ „Сосвітими“... Але ото відбулись дня 23 го березня ц. р. Загальні Збори Товариства. Тут були замітні дві справи: 1) Тяжкий шлях праці тих, що осталися в „Просвіті“ (переселення інертність і страх громадянства, брак засобів і т. д.) і 2) Закиди бездіяльності Ради і немилосердна критика. І коли говорити про перше, то „Просвіта“ при відомих умовах спромоглась все таки на великий засіб енергії і зробила все, що тільки було в її силах. „Просвіта“ дала початок існуванню української приватної гімназії і вложила в неї чимало навіть матеріальних засобів: вона дає навіть допомогу незаможним учням; „Просвіта“ поставила на реальний ґрунт справу будови „Народнього Дому“ (є вже площа і зібрана досить значна сума грошей); — виявила свій благодатний вплив на

справи церковні, вислала до філії свого інструктора, зеднала для „Рідної Школи“ 359 членів і т. д.

Але для критиків цього мало. Тут, що тільки між Українцями можливе, подали собі руку і вічні мальконтенти, що нічого не роблять (коли не псують справи) і тільки критикують і ті молоді здорові елементи, що палають щирістю і бажанням бачити всюди реальні наслідки корисної праці і за ідеалізованим справи не бачуть тих колод, які стрічають робітники на своїм шляху, хоч самі і для себе бачуть їх на кожному кроці. Ці останні повинні бути обережніші в своїй критиці, щоби не відтримувати в публичній оцінці тих, що вміють тільки горлати.

Нашому громадянству мусимо вказати на 4 справи, які можуть заглухнути у вирі інших: 1) Навть учителі української приватної гімназії, яку започаткувала „Просвіта“, не є членами „Просвіти“. Таких випадків в культурнім світі не буває. Не оправдає їх навіть те, що як кажуть — учителі не ходитимуть до „Просвіти“, бо дали про це підписку кураторови. 2) Гімназія підпала під вплив Оскілка, бо він в скрутний час допоміг її матеріально. Піддайтеся тоді краще під безпосередній вплив Поляків, то дістанете ще більші засоби. Те саме відноситься й до тих, що міняють „Просвіту“ на добре упосажену

канцелярію Оскілка. 3) „Рідна Школа“ налічує на Рівенщині 359 членів; з того 200 селян, 41 робітників, 17 учителів, аж 3-ох священників і решта людей іншого суспільного становища. І 4) тоді, коли наша інтелігенція шукає посади посвідки лояльності, спокою і не сповнює свого обов'язку супроти народніх мас, то ті маси селяни що раз те менше чекають на чинсь ініціативу і беруться до праці самотужки. Це дуже здоровий прояв життєздатності нашого народу і з другого боку велика предосторога для нашої інтелігенції, що скоро опиниться поза бортом українського громадянського життя.

Закінчення Зборів подає певність на краще. Вибрано президію без огляду на попередню критику, а з новими силами в Раді — „Просвіта“ з певністю вибється на твердий ґрунт і певний шлях.

Гр. Гл.

ЗАМАЛО

самому читати і передплачувати „Новий Час“.

**ЗАМАЛО
КОНЕЧНО**

самому бути свідомим громадянином треба постаратися щоб між нами не було ні одного, який — не читавби і непередплачував — „**НОВОГО ЧАСУ**“.

стіл виглядав уже як шайба на стрільниці. Але Демко не чув нічого і пояснив далі; лис був йому найдорожчий. Селяни, яких дуже бавило його „документальне“ оповідання і лють шинкаря, випитували ділово про місце тої або другої деревини; трохи перечили, так, що Демко мусів місце якогось дерева два чи три рази завначувати.

„Отут стоїть п'ятий... а тут шестий, а ось тут...“ Демко дійшов аж до рога стола — „стоїть граничний камінь“. Із огляду на більшу вагу пограничного каменя ударив дещо сильніше; на загальне вдоволення відлетів із тріском кусень стола і покотився на підлогу.

Лють шинкаря не мала границь. Як встеклий кинувся на Демка, хлопив за плечі і почав ним термосити кілька мав сили.

Але чудо! Шинкар термосив тільки собою; величезне тіло Демка ані не рушалось. Тай здавалось Демко навіть не чув, що там за ним, хтось ним цікавиться. Коли шинкар сіпав ним і термосив, розкошувався згадкою про свої улюблені дерева і почав пояснення на подіравленім столі положення цілого десятка буків.

В тім самім шинку була раз біятика поміж хлопцями з С. і сусіднього села. Крісла тріщали, шклянки літали як комети, всі кричали і качалися по землі. Все стояло до гори ногами. Шинкар бідкався про гальби і шклянки, збочина втекла з хати; дике замішання; лише Демко сидів собі як ковчег Ноя над розбурханими водами і попивав пиво.

„Демку помагай!“ роздавалось час від часу із натовпу борців, бо односельчани брали в шкуру від сусідів. Але Демко не мав часу помагати; чистив файку.

„Помагай Демку! Нас б'ють!“ роздався знов крик із під сусіднього стола.

„Про мене“, буркнув Демко і знов сидів неподвижно як полукіпок.

„Кобя то його якось розігріти троха“, зітхали загнані в кут односельчани, „тоді наша візьме“!

Один упав на помисл. Від удару противника повалився якраз під ноги Демкови. Піднявся, подумав хвилину, замахнувся широко і втелюючи невинному Демкови позавуха, що аж луна пішла. Очевидно, що зараз зник у товпі борців.

„Ого! ти до мене піш“, сказав Демко Заховав файку до кишені і піднявся. „Розігрівся“.

„Гурра! Аж тепер наша з верха“, зраділи односельчани, коли помітили, що Демко кидається до бою. Як дикий бик, носився наш Демко по хаті. За хвилину всі сусіди полетіли стрімголов за двері. Але Демко вже був „перегрітий“. За одним заходом викинув і односельчани до послідної „лапки“ на сам кінець полетіли шинкар і парібок. Аж коли не було вже ні живої миші, Демко успокоївся. На нешасте годинник задумав бити якусь там годину, таракнув його Демко так, що той навіки забув іти. Запалив знов вигаслу файку і допив у спокою своє „пивце“. І пішов помаленьку, щоби завидна дібратися до хати. У воротах стрінувся із господарем. Мусів щось обірвати, бо штикульгав і держався за крижі.

„Слава Ісусу Христу, привітав його Демко м'янаючи, так якби нічого не зайшло.“

„А йди до чорта... ти, худобино“, застогнав шинкар і пішов до зруйнованої кімнати.

Баден 1. 4. 1922.

ОГЛЯД СВІТОВИХ ПОДІЙ

Переговори

Совітсько-румунські розбилися і тепер обі сторони говорять, пишуть у себе в дома. Як всюди так і тут совіти скидають вину за перервані переговори на циганів, а цигани на совіти. — Совітські газети пишуть, що Румунія зірвала переговори під натиском Франції. Совіти грозять, що прийде час, що Бесарабія зможе самоозначитися, до чого вони їй допоможуть. Румуни знов заявляють, що для них справа Бесарабії не існує. Належить вона до Румунії і баста.

Якби совіти хотіли йти війною на Румунію, то другі держави, які є в союзі з Румунією, на думку Румунів, не осталиби неутральними. Впрочім, як заявив румунський посол в Берні, Румунія вже тепер не є така слаба, як колись і далаби собі раду з совітським наступом.

Покищо кричуть обі сторони. Чи з того крику вийде яка авантюра — побачимо.

Але цигани таки троха потерпають. Бо де віл, а де жаба.

Вибори

в Італії вже відбулися. Побідили, як було до предвидження фашисти. Подрібних відомостей ще

брак. Але певним є, що ліста фашистів здобула околом 70 проц. голосів.

Польща

протестує, тим разом проти рішення в справі Клайпеди. Міністер заграничних справ Замойскі вислав до Ради амбасаторів письмо, в яким пише, що Польщу тим рішенням

скривдили і домагається його ревізії. Як польські газети пишуть, Італія і Франція попруть Польщу в тій справі. Ліга Народів одно, а вони друге...

Клопіт

з меншостями має очевидно Польща, бо має їх найбільше. Мейшосці тепер стали модними. Говорять про них і пишуть скільки влізе. От поїхали польські соціалісти до Англії подивитися на Мек Доналда тай привитати його на таким високім становиську. Вони Мек Доналдови кланяються а він їх за мейшосці

Про гріб Тутенкгамена.

Єгиптяни боронять своїх прав до гробу.

Льорд Карнавоу, що розшукував „Долину Королів“ через 30 літ, знайшов гріб Фараона Тутенкгамена, котрий спочивав в своїх золотих підземних палатах 3000 літ. Льорд Карнавоу знайшов і — помер. Кажуть, що з пімсти духа Фараона... І хоч померло аж трьох його наслідників, то прийшли по них другі і розсліджують даліше. Не бояться. Як подають англійські газети, забралися вже до саркофагу (труни де спочиває мумія). І знову забалакав весь світ довгий та широкий, про чуда-дива з Люксор. Невидані скарби, про красу,

блеск і мстивого духа... До Люксор, вибираються учені, подорожники і багаті цікаві люди.

А що це не малі скарби і більше як інтересні, бо можуть принести необчислені доходи — то цією справою занялась не лиш Англія і англійський народ але й сам король. Він хоче заопкуватись гробом, свого товариша по фаху з перед 3000 літ... Він заявив, що мумія Фараона повинна остати там де була, а її можна буде відвідувати (розуміється за оплатою...)

Згадується про музей в Лондоні або

в Єгипті, мабуть в Каїро. Та, що кращі речі, то вони давно вже в Лондоні... і для того „єгипетського“ музею мало що останеться.

Але головна річ що гробом Тутенкгамена, занялись самі Єгиптяни і їх Уряд. Вправді теперішні Єгиптяни, це не в простій лінії Єгиптяни але... Єгиптяни! Це їхня земля і їх король, Фараон Тутенкгамен. А що Єгипет тепер ніби самостійна держава тільки під опікою Англії то його уряд сказав своє слово: **Чужинцям зздам не вільно нарушувати вічного спокою великого Фараона. Не вільно займати скарбів, розкривати тайни рідної країни...**

Побачимо що з цього вийде! На разі, відібраво вдові по Карнавоу концесію, хоч її муж 30 літ шукав, втратив чимало гроша, та переплатив життям. В цих днях дістав наказ Говарт Картер, пятій з ряду наслідник Льорда Карнавоу — **замкнути гріб.** Він не послухав і не замкнув. За те, замкнуло „Долину Королів“ єгипетське військо.

Коло гробу ставула **військова варта.** Це свого рода кавалерія... Вони сидять на верблюдах і вартують гробу великого Фараона, **местника чужинців.** Тих чужинців, що не тільки для науки але і для визиску хотять загартати це місце вічного спочинку тиний забутого предка.

Та добре що Єгиптяни мають силу. Є військо і є кому воїмнутися а то... опікун розікралиби навіть пісок.

Ворог на чуже лакомий!

Що розказує пані Сорель про гріб Фараона.

Відома Париська артистка пані Сорель повернула з Люксор. Вона перетомлена далеккою дорогою. Зворушена. Захплена примарами краси і чуда цього гробу...

І хоч ця перевтома не дає змоги прийти до себе, то її не опускають влізати редактори: прямо замучують запитами — як що і куди. Пані Сорель, була ласкава дати скільки коротких пояснень які ми подаємо в цьому місці:

— **Вибачте дорога пані, які у Вас переконання що до тої пімсти Фараона?..**

— Я думаю — сказала вона, — що тут не може бути **пімсти** тільки одно **благословення.** Бо хто ступить до тих підземних палат, навіть чоловік, закаменилого серця, його душу проймає зразу, **глибоке релігійне почування,** навіває дивним подихом невідомої краси та казочної примани і ворущить спокоєм тихомірним, спокоєм трьох тисяч літ. Ці різьби, памятники, цей блеск, викликають такі вражіння, що хто їх раз переживав, до смерти не забуде!..

А що будь ласка, **розказував Вам добродій Говард Картер?**

— Картер розказував, що волею Фараона є, **остати тут у Люксор.** І він не уступить. Хочби навіть Англійський та Єгипетський уряд приказали він не послухас і не перевезе останків великого Фараона до льондонського чи Каїрського музею: „Поки я маю рішаюче слово — сказав Картер — мумія Тутенкгамена залишиться в Люксор“.

— Ага. А як думаєте: **Чи добре зроблено коли нарушено гріб по трьох тисячах літ?..**

— Чи добре зроблено?.. — Це були вимоги культури і науки: Ніхто не має права на землі, заховати тих цінностей культури і науки перед оком живочих.

— Ну, а як почувается добродій Говард Картер? **Не боїться пімсти Фараона?**

— Ні. Він глибоко перенятий дослідями! Захплений... не годен відірватися. Він готовий підчинитися і цій неможливій судьбі своїх попередників і Льорда Карнавоу: **заплатити життям.**

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.

Весна іде!

(Кілька слів про гноїння і добір насіння).
(Далі.)

Щоби вказати нашим хліборобам якою дуже важною й до-

	азоту	фосфору	поташу	вапна
20 метр. сот. жита в зерні і солом.	55 кг.	32 кг.	72 кг.	19 кг.
50 " " сіна з сіножати	85 "	35 "	90 "	47 "
100 " " люцерни	260 "	65 "	150 "	250 "
240 " " бульби (з нагинням)	97 "	42 "	165 "	55 "
350 " " бурак. пукр. "	130 "	48 "	187 "	51 "
600 " " бурак. пашн. "	159 "	54 "	294 "	76 "

Колиж ми на цей гектар дамо

	азоту	фосфору	поташу	вапна
400 метр. соти стаєн. гною, то там буде	200 кг.	108 кг.	220 кг.	224 кг.
500 " " " " буде	250 "	135 "	275 "	280 "

і то лиш тоді як гній добре переровано і добре (наприклад не заглибоко) приорано.

Що з цього рахунку виходить? Дуже багато! Передусім бачимо, що це в чужих хліборобів, які господарюють на гіршій землі від нашої, називається середнім урожаєм. Потім пізнаємо, кілька поживи висівають з землі усякі плоди, кілька віддає їх землі стасний гній та кілька й коли треба додати їх інчим гноїнням. Оце зіставлення повинні наші хлібороби все мати перед очима!

Доброго урожаю можна сподіватися аж тоді, як не тільки поле добре виорано і вихарено та вигносно, але ще й як добре зерно висієно в добрий час.

Насіння все мусить бути повне і що найтяжче, має мати свою краску і не сміє бути старе, або знечичене зелами, стухле. Та й цього ще мало! Всяке насіння зводиться: — тому дбалий хлібороб усе старається підновити свої засіви свіжим, дорідним насінням. Часто вже зміна землі корисна. Добре є наприклад садити і звичайну бульбу на тяжких землях добувши її з піскуватої околиці. Але найкорисніше — вистаратися о нові, у нас уже випробовані, або на наших поступових господарствах виплекані, свіжі роди насіння.

Недавно один німецький господар (Гайне в Гадмерслебен коло Магдебургу) шість літ перевірявав у себе, який хосен дає зміна старого насіння на свіже, дорідне. І остаточний рахунок за цих 6 літ вийшов у него, такий, що в порівнянню із звичайним зерном родилося йому із свіжого добірного зерна на гектарі пересічно 9 і пів метр. сотнарів більше жита, — 17 метр. сотн. більше пшениці, 15 $\frac{1}{2}$ м. сот. більше вівса та 8 $\frac{1}{2}$ м. сотн. більше ячменю. Це, здається мені, досить

конче потрібною справою є розумне гноїння, завважу, що наука і практика вже давно вираховали і перевірили ось що:

При середнім урожаю витягають пересічно з одного гектара

азоту	фосфору	поташу	вапна
55 кг.	32 кг.	72 кг.	19 кг.
85 "	35 "	90 "	47 "
260 "	65 "	150 "	250 "
97 "	42 "	165 "	55 "
130 "	48 "	187 "	51 "
159 "	54 "	294 "	76 "

азоту	фосфору	поташу	вапна
200 кг.	108 кг.	220 кг.	224 кг.
250 "	135 "	275 "	280 "

заохочуючий рахунок! Не диво, що наприклад німецькі й чеські хлібороби хоч, що 5 літ стараються всіма силами роздобути щораз то свіжіше, дорідніше насіння. І хоч це нове насіння звичайно коштує хоч двічі тільки, що звичайне торгове зерно, вони не бояться такої ціни, бо знають, що цей видаток повернеться їм з гаком у жниві хоч 3—4-ох найближчих літ. Я сам на своїм малім господарстві цього держуся і мої сусіди нераз бачили у мене жито чи ячмінь такі, що здалека варга було прийти, щоби бачити і любоватися ними.

Із ярів збіж особливо дораджувавби я: 1) яре петкуське жито (є й славне петкуське озиме жито), 2) яре жито молодшковицьке, 3) яру пшеницю Штігlera (на добру землю), 4) яру пшеницю Гільденбранда, 5) овес дунавський Штігlera, 6) овес микулицький, 7) овес „Витязь“, 7) овес „Зо-

лотий дощ“, 7) овес собшинський (ранній), 8) овес „Теродозія“ (пізний), 9) цісарський ячмінь Штігlera, 10) ячмінь ганацький (двогранний) 10) горох „Вікторія“ Гільденбранда, 11) червоні та жовті пашні екендорфські бураки та 12) усякі нові гатунки бульби (бараболі) з годівлі Долковського в західній Галичині.

Вже є у нас деякі двори, що спроваджують і засівають у себе нові роди збіжа та городини. Набувайте від них оце насіння хочби прийшлося за них і дорожче заплатити! А передусім звертайтеся по штучні навози і нові насіння конюшин збіжа та огородини до нашого Союзу господарських спілок „Сільський Господар“ у Львові (вул. Зіморевича ч. 20), (має свої склади в Перемишлі і Стрию). Замовляйте їх, де лиш можна, через свої сільські кооперативи а ті вже при допомозі своїх повітових Союзів відістануть усе, що годиться. На всякий випадок не купуйте насіння і штучних навозів у ганделесів та жидівських купчиків! Замість штучних гноїв від них занадто часто стастється всякий пісок та румош. Штучні гної і добрі насіння набуває дбайливий господар тільки в певнім жерелі. Часом дурисвіти приманюють наших хліборобів дешевішою ціною. Однак розумний господар знає, що людину можна ошукати, але землю ніколи. Вона жадає правди!

Остан Луцький,

господар в Волі долголуцькій стрийського повіту.

Порадник для наших господинь.

Кожий з нас знає, що на селі коли надходить яке свято, празник, весілля або яка інча як то кажуть „оказія“ то наші хозяйки бігають одна до другої і радяться якби то зварити, якби то спечи а все щось ліпшого і смачнішого.

І звичайно є з чого зробити якнайліпшу страву чи печиво але біда в тім, що не всі вміють і знають як до чого взятися.

І ми поставили собі за обов'язок порадувати наших газдинь головню по селах як ліпше, смачніше та більше різnorodно варити і печи.

Навіть в господаря, що мало має землі є доволі добра, тільки не вміє його зварити чи смачно приправити. А то й в господаря на 30 моргах то саме. Приходить він з поля а ту борщ, капуста, чи на відворот. І так все день в день. Приходить до сварки, чоловік супиться, а ви газдині нишком поплакуєте. Дивуєтесь зміні в його успосібленню.

А ціла річ в тім, що ви не вмієте смачно і здорово зварити, не вмієте уріжnorodити потрав. Забуваєте, що лиха а до того одноманітна їда впливає лихо на життя і здоров'я людини, ба й цілого народу. Що більше навіть на душу чоловіка воно лихо впливає. Чоловік під впливом одноманітної а до того лихої їди робиться лінивим, байдужним, немає охоти до роботи. Професор Боберський, який придивлявся життю різних народів казав до своїх учеників „що прокляттям нашого народу є то, що їсть лише бульбу і капусту“. І чи не свята то правда?

І богач і бідний тим живиться. А забувають, що є і морква і фасоль і крупні хочби вівсяні (дуже смачні!) і т. д. Тільки то все треба уміло приладити.

Саме зближається Великдень. І найбідніший дбає щоб то свято від правків святковане нашим народом гідно обійти.

Знаємо, що багато, бе на то свято не тих кого здалося бити а безроги.

Кожний бодай чвертку старається мати а то й найбільший купує трохи мяса.

Проте в період чергу подлаємо кілька найкращих відварок. Як зжигати і приладити мясо з шинки, щоб воно було смачне та щоб використати його як найбільше.

Бо правду скажимо собі чи зле насолити, чи не знав як, чи зісталось мясо від ковбас, а ту за кілька днів воно вже зіпсується, треба викинути, хоть як шкода. Або хтось там завудив шинку чи ковбасу глядять за два тижні а в них аж біло від хробацтва. І сварка вже не допоможе. Треба було уважно придивитися як другі роблять або вчитати в книжці. А легкі а забитої безроги. Кілько то не знає, що можна з них поробити кишки і то дуже смачні на найближній час, а ковбаси з чистого мяса можуть за то довше постояти. Значемо від прильплення і сзлення солонни.

(Далі буде).

Як варити пиво?

Ідуть Свята — а з ними тяжкі мізони в руки наших ворогів за горівку і пиво. Бо віде правди діти вють тай вють наші люди. І ще багато води в Дніпрі уплине, заки пішки в нас переведуться. В тім напрямі „Новий Час“ буде працювати, скільки в нього сил стане. Та щоби хоч грин не йшов в жидівські руки, подаємо для тих, що без нитя, як без воздуха — спосіб, як самому приладити пиво, яке не уступає в смаку купному — а десять раз дешевше від нього.

Ось Вам перелік:

Відмірити докладно 1/2 кілограма (25 дк) ячменю, старанно вибраного чистого цілого зерна — змочити водою, накривши вохким платком і поставити в темнім а теплім місці аби скільчився. Добре скільчений ячмінь спалити на блясі темно як каву, але уважати аби не згорів на вуголь.

Спалений кинути до 14 літрів горячої води і варити цілу годину — потім до той води кинути 4 дека хмелю (докладно відмірити 4 дека — хмель аби не був звітрий) і знов варити через годину. Відтак сідити до іншого начиння але не до бляшаного — начиння мусить бути емальоване камінем або деревляне.

Осібно в літрі горячої води розпустити 25 дека білого цукру — і ту солодку воду влити і змішати разом з попередньо авареною перецідженою. Як простигне вкинути 2 дека (докладно зважити) добрих дріжджів і їх розмішати. Начинне щільно прикрити і тримати через 24 годин в коморі або сінех.

По 24 годинах позливати в чисто вимиті фляшки. До кожної фляшки кинути по 3—4 зерняту рижу.

Фляшки затикати щільно новими корками. Як що корки діраві, або фляшка не щільно заткана — то вся робота на ніщо. Тому борони Боже затикати папером або качаном з кукурудзи. Аби корки легко йшли в фляшку вариться їх десять минут в кипучій воді.

Корки зверху можна засмолити. Фляшки держати в холоднім місці. Найліпше в пивниці і уважати аби корки не повистрілювали. По двох тижнях пиво готове до ужитку.

Звертаємо увагу, щоби подана вага ячменю, цукру, хмелю, дріжджів була як найточніша, корки цілі, хмель не звітрий. Хмель і корки купується в місті в скленах „Народної Торговлі“ і кооперативах, дрогеріях і аптеках. — Хмель має бути броварнячий, бо хмель дикий, ростучий по полях є непридатний.

Влучний протест читальні „Проевіти“ проти переслідування нашого шкільництва.

З Моравської Острави наспіло таке письмо:

„Щоби запротестувати проти переслідування нашого шкільництва уладила „Проевіта“ в Моравській Остраві збірку між тутешніми Українцями на Рідну Школу.

Збірка дала 11 6 чеських корон як виказує долучений відпис листи; до цього долучили ми ще 94 ч. к. як податок від вкладок і ці 1220 ч. к. переслали як слідує: 700 ч. к. через Бп д-р Володимира Яворського дня 17. III. н. р. а решту 520 ч. к. через „Гідкарпатський Банк“ в Ужгороді на „Рідну Школу“ в Галичині.

Опріч того виділ читальні рішив уладити між всіми Українцями, що перебувають в Остравсько-Карвінському окрузі ще окрему збірку на найбільш вужчу потребу нації себто на цілі Рідної Школи.

Українці. Укр. Педаг. Т-во, яке удержує приватні школи різного типу і виховує у них молоде покоління в циро народнім дусі та є тим самим запорукою кращої будучности народа, загрожене і оміч потрібна рішуча і встайна.

Увадок Рідної Школи може бути для них страшнішим та грізнішим ударом чини удар з дня 14. марта 1923 р. бо там вини могли ми зложити на великі держави — а тут вина лежатиме в нас самих. Нехай же ніхто не завагається дати відповідну жертву на ту високу цілі, за яку сотки і тисячі томилися по тюрмах і навіть жертвують життя.

Тому „Проевіта“ кличе всіх членів і нечленів, щоби склали якнайщедріші датки а саме постійно шо найменше 2% свого місячного зарібку.

Українці памятайте, шо Рідна Школа є безбезді.

Слідують відписи голови читальні „Проевіта“ в Моравській Остраві в Дмитра Бізюка та секретаря н. Віктора Стафінюка і 40 жертводавців.

За цим гарним прикладом повинні піти всі наші читальні, кооперативи і інші організації та підприємства, бо то дійсно найгідніший протест проти переслідування нашого шкільництва.

Сучасна Польща — мертвою брилою?

З причини цілковитої і остаточної побіди малої Литви над великою Польщею в справі Клайпеди порівнує варшавський „Kurjer Polski“ (ч. 86. з дня 28. березня с. р.) у статі „Право фізики“ теперішні відносини між Литвою й Польщею — з відносинами в XVII. і XVIII. віці між Польщею й Прусами. Газета та пише дослівно:

„Польща перед своїм розбором була найбільшою державою на справді європейським континенті. Пруси тоді не були більші як тепер Литва у відношенню до відродже-

ної Польщі. Але та величезна Польща була з міжнародної точки погляду мертвою брилою, якої величчні не відповідала внутрішня політична сила. Малі Пруси представляли зовсім противний образ: область зглядно маленька, натомість сила волі та діла велика. — Справа клайпедська надається як жадна інша до зроблення рахунку політичного-сумління. Треба спитатися: Чи Польща XX. віку не є знов тою самою великою а з міжнародної точки погляду мертвою брилою, якою була в XVIII. віці?“

Нові розпорядки польської шкільної влади.

Польська шкільна кураторія у Львові розіслала до всіх українських гімназій так державних як і приватних розпорядок, шо вони мають завести у себе урядову мову польську. Значить і каталоги і свідоцтва мають бути польські і всі вівіски мають бути польські. Пан прокуратор не позваляє про це говорити. В попередньому числі сконфісковано вступну статтю на ту

тему враз з заявою-протестом проти того поступку проф. Мих. Галушинського. Тому тим разом подаємо голу подію.

Що зроблять державні гімназії — побачимо.

ДОПИСИ.

Стрний. (Святочний вечір О. Олеса.) Наше українське жіноцтво уладило 6. березня святочний вечір з приводу дзятельної творчости О. Олеса. У великій салі „Народного Дому“ зайшлося чимало громадян, особливо жіноцтва й молоді, щоби віддати поклін натхненому постови сонця, квіток і весняного степового вітру, співакови живого життя і боротьби за долю України. Проф. Залеський розпочав це свято викладом про ідейні і мистецькі

основи творчости Олеса, слушно підкреслюючи її мужеський, позитивний, громадянський тон. Виклад цей був вислідом вильної праці і виявив значний промовницький хист проф. Залеського. Здається мені тільки, шо помилковим є погляд (не тільки шан. промовця), причеб то в українському письменстві від Шевченка тільки Франко й нарешті Олесь були висловом гордих й відважних, громадсько-творчих сил української землі, неначеб то тільки вони жали гаслом повного життя, боротьби й перемоги. Позитивним сильним духом нашої нації були перед Олесем і аристократично-

Чи Ви вже приєднали „Новому Часови“ — бодай одного передплатника?

горда Кобилівська і передусім Леся Українка. Коли Олесь був висловом біжучого громадського життя і в його проявах умів підвести живу красу, підсилюючи її своїм натуженим, пламеним словом, горда Леся Українка досягла висот, які переходять межу сучасних нам звулів нації. На всякий випадок виклад проф. Залеського вірно й гарно змалював усю творчість Олесь. Може хотів нашій шкільній молоді і живоцтву додати цей виклад охоти познакомитися ближче із соняшним світлом поезій ювілята. В дальшій програмі свята особливо захопили зібрану громаду пісні Стеценка (Вечірня пісня), Степанового (Не співай пісень веселих), Лисенка (Праця) і Ніжанковського, які відспівала п. Писецька і скрипкові продукції п. Москвичева. Добрими були і деклямації поезій Олесь (я-на Ярославич і проф. Криницький) і живоцький хор Бояна. Найкращою була сама думка увладити в Стрию свято Олесь і за це треба щиро дякувати нашому живоцтву. Нехай хоч воно і далі стоїть на сторожі живої краси і сили в українському слові і українським життям.

О. Л.

По Волинні.

Рівне. (Оскільки остовся Оскілко.) В місті Рівні на Волинні „працює“ колишній отаман Оскілко, що то колись в 1919 році хотів використати скрутне становище української армії і при допомозі Подляків зробитися „головним отаманом“. Його авантюра тоді не вдалася, але він, видно, не втрапив надії і йде давним шляхом: видає собі в Рівні „Дзвона“ та розсилає його всім хто хоче й не хоче, (мабуть, щоб господарі на селі мали чия глечки накривати) — і робить „українську“ справу. Є в Рівні „Просвіта“, але її незалежно тільки відпечатавали і вона ще не змогла отямитися та в короткім часі влаштувати свята Шевченка і на якийсь час цю справу відложила, щоб належно приготуватися. Пан отаман і це використав як слід. Він влаштував свято на власну руку. Не знаємо хто там був і як не свято випало, але афіші були надруковані тільки по українськи і хайби поспробувала зробити це „Просвіта“... У нас же закон: разом з українським мусить бути і польський, та не меншого розміру, як український, та й поміщений перед українським. Свято відбулося на замку в салі „Сокола“: — це просто нечувана „благосклонність“ Подляків; вони певно виглядні „Сокола“, колиб він дав салю „Просвіті“. — Оскільки винаймає тепер велике помешкання і хоче заложити український клуб. А гроші? Гроші дадуть. Хтож — хай Бог помагає. Пишемо це не для пана отамана, бо — „горбатого могила не виправить“, але хай наше громадянство приглянеться своєму землякови, пану отаманові, щоб, буває, не сказало: ми не бачили й не знали.

Чужий.

Повіт Володимир Волинський.

Дня 9. березня 1924 р. відбулись в селі Ізові, хотьківської гміни на Володимирщині І. Загальні Збори в справі відкриття читальні „Просвіти“ в тім селі. З цієї нагоди присвячуємо пару слів. Село Ізов — одно з найбільше висунених на захід сіл Володимирщини — здавалосьби і найбільш відпадо впливам західного сусіда. В дійсності так не є, і село своєю свідомістю заслуговує навіть бути зразком для інших сіл Володимирського повіту. Від довшого часу (від хвилі повороту свідоміших мешканців села домів) в селі жевріє іскра національної культури, яка в цій хвилі перетворюється в культурно-освітню працю в рамках читальні т-ва „Просвіта“. Представником Повітової „Просвіти“ на відкритті читальні був секретар т-ва Мик. Втовський, якого селяни стрівали з музикою. Перед відкриттям зборів п-отець Арсеній Довгопольський відслужив молебень, а також нарастас з приводу 63-их ро-

ковин смерті Тараса Шевченка. Після служби п-отець Арсеній підніс заслугу Т. Шевченка для українського народу і захопив присутніх до культурної праці в читальні. Далі забрав голос п. Ленартович і як член-основатель читальні дякує присутнім за свідому поставу до так важкої справи. Збори відкрив представник Повітової Просвіти, який в короткім рефераті пояснив ціль і завдання читальні „Просвіти“ на селі. Після вибору ради читальні і ревізійної комісії (вибраними зістали: Ленартович С., Калітський Ю., Калішук А., Василюк С., Штунь В., Приходько М., Сас Іван, Стернічук К.) запало ще кілька ухвал в справі: бібліотеки, передплати газет, помешкання і будови Народного Дому. Закриваючи збори представник Повіт. Просвіти закликав присутніх до співпраці з радою читальні, який бажаво найкращих успіхів в майбутній праці. Читальня покищо міститься в помешканні п. Саса, який добровільно згодився відпустити на ту ціль кімнату, за що й Сасови належить велика подяка. Наприкінці слід нап'ятувати вчинок, який намагався зробити глечник радний і його товариші по царці. Без сумніву царці і самоволі — читальня стоїть на перешкоді, однак це не є ще причина до попису пана радного, якого обов'язком є дбати про кращі умови життя українського народу, до якого може й сам коли належав.

Присутній.

Календар — Квітень.

11. П'ятниця (29) Марка св. Правосл. Марка св. — Схід 443. Захід 607.
12. Субота (30) Івана Листв. Правосл. Івана Листв. — Схід 444. Захід 609.
13. Неділя (31) 5. Неділя посту. Правосл. 5. Неділя посту. — Схід 438. Захід 610.

Народні приповідки.

Хто шанується і люди того шанувати будуть.

Добре далеко чути, а ледаче ще далі.

Що сталося в квітні.

13. 1909. умер український історик Микола Аркас.

Пригадки для Виділів Читальні „Просвіти“ на квітень.

Як ще не було Шевченкового Свята зараз відсвяткувати і вислати гроші до фонду „Учітеса“. Адреса: Т-во „Просвіта“, Львів, Ринок ч. 10. II. пов. Де вже відбулося Шевченкове свято — пригвоздити свято Франка. Не забути про свято української книги. Театральний гурток пригвоздить виставу з нагоди тижня українського театру. Виділ подумав про закінчення курсу для неграмотних. Звернеться до філії, як вони думають перевести в життя ухвалу Загальних Зборів з дня 5. березня 1924. Одно засідання присвятить Виділ читальні на те, щоб, познайомитись докладно зі звітом „Народної Просвіти“ на квітень 1924.

—о—

Жовнір з часів Катерини Великої. Недалеко Полоцька, на литовській границі помер чоловік в 168 році життя. До кінця життя він був зовсім здоровий. Родився 1755 р. був садатом за часів ца-

рні Катерини Великої, служив ще за царя Олександра І. Брав участь у битвах під Астерліцом, Фрідландом, Бородіном. Микола І. визначив йому пенсію, яку одержував і за пізніших царів. В 93 році життя оженився в третє, але і цю третю жінку пережив. Вона жила з ним 15 років і привела на світ 3 дітей.

На Україні czy w Polsce? На стації Боршівичі звернувся урядник при касі до наших селян, що купували білети з запитом: *Gdzie wy jesteście: na Ukrainie czy w Polsce?* На запит селян, о що йому ходить, відповів, що тут урядова мова польська. На те відповіли селяни, що не їх не обов'язує, бо вони не урядують — а „państwo“ накинуся на них з грубою лайкою.

Закон, що примушує відмолоджуватись. Кажуть, що в Німеччині так дуже вірять в методу відмолодження Штайнаха, про що свого часу писалося в „Новім Часі“, що за яких п'ять років вже певно будуть средства проти передчасного старіння та передчасної смерті. Тоді буде навіть закон, що кожний чоловік по досягненню якогось означеного віку, муситиме піддатись операції відмолодження. Щоб тільки скоро Німці заводили такі дива то може й до нас коли прийде таке добро. А нам треба відмолодитись, койче треба, бо занадто вже ми по старечому думаємо.

Амундсен в Берліні. Славний подорожник до північного бігуна Амундсен був тепер у Берліні в переїзді з Америки до італійського міста Пізи. Там має він оглянути літаки, якими хоче вибратися в нову подорож до північного бігуна.

В гумовій пилці понад Ніагару.

Про великий американський водопад Ніагару певно усі чули. Отож приходило деякому на думку якби то той водопад переплисти. В лодці, очевидна річ, смерть неминуча. Тому деякі сміляки казали себе замкнути в залізній бочці і так пускати через водопад. Але то не переливки. Вода водопаду спадає у пропасть глибоку на 44 метри. Зі сміляків і сліду не оставало. Тринайцять років тому вдалося одному, що називався Бобб Ліх переплисти Ніагару в залізній бочці. Тепер він вибирається в другу подорож, але тепер вже у великій гумовій пилці (баллоні). Він хоче в середині пилки завісити мату і на ній вигідно приміститися.

Кіт президента Куліджа.

Irit! — подумав не один. Про що вже ті газети не пишуть. Що-ж робити. Коли вже так у світі завелось, що пишеться тільки про великих та славних людей. А вже як не про них самих то бодай про їхніх котів, собак, коней, порвате убрание то що. Чому ж не написати про Куліджового кота. Ми тут в Малопольсці мало що знаємо, мало що видаємо. А тимчасом там в західній Європі та в Америці навіть концерти через радіотелефони то звичайна річ. Сидять собі людська по хатах та слухають телефоном концерту. От так в Америці слухало такого концерту 10 мільонів слухачів. Гей, гей що то за вигода. Щоб то за салі треба було, щоб стільки слухачів помістити. Отже слухають ті десять мільонів концерту, аж ту нагло переривається музика, а хтось оповідає, що старий кіт президента Куліджа, що має сім років і називається „Тигр“ десь пропав. Хтоб його знайшов, президент буде йому дуже вдячний. Що за добрий спосіб оголошення. В одній хвилині знає 10 мільонів людей, а за п'ять хвилин ців світа. На другий день кіт найшовся.

Любов і заздрість. Молодий Мадяр медик залюбився в дочці одної багатой промисловки. По поборенню ріжних перешкод йому вдалося остаточно повінчатися зі своєю любовкою. Якийсь час жили щасливо. Аж на дорозі їх життя станув російський офіцер. Молода жінка позна-

комилася з ним та ввійшла навіть в ближні зносини. Це викликало заздрість її мужа. Він заскочив її одного разу на стрічі. Офіцер утік через вікно, а жінка лишилась. Чоловік кинув її до землі і задусив, а потім сам віддався в руки жандармерії. Суд увільнив його від вини і кари, а публіка присутня на розправі обкидала цвітами. Та справа однаком так розстроїла його нерви, що він зразу захорував на нервову недугу а потім збожеволів.

Французький кілометр 0. З Парижа доносять, що цими днями мають там умістити на площі перед славною катедрою Богоматері бронзову таблицю для означення місця, що з нього будуть виходити всі французькі дороги. То місце матиме тому назву кілометр 0 (зеро). Від того місця будуть вимірені тепер на ново всі дороги Франції.

Подорож на Еверест. Свого часу писали ми, що приготується виправа, що хоче дійти до самого вершка найвищої гори в азійських горах Гімалаях, званої Еверест. Еверест високий понад 8.000 метрів. Це вже третя подорож на ту гору. Виправа вже вибралась в дорогу і сподіємося під кінець квітня дійти до ледяної смуги.

Город докола Петрограду. Петроград збудований, як відомо, царем Петром Великим на болотах. Тому й досі докола него тягнуться болота. Тепер зроблено плян, щоб ті болота висушити, а на одержаній площі розвести город-парк, що вінцем окружавби ціле місто. Плян той не новий. З ним носилися ще перед війною.

Доля близнюків. В одній англійській місцевості уродилися 4. червня 1851 близнюки. І цікаве, що їх доля якась дуже однакова. В 12-тім році життя оба вони вступили до того самого торговельного дому, де працювали побіч себе через 34 роки. Пожилися одного і того самого дня. Оба мали по десять дітей. Тільки в полі дітей поріжнилися. Один мав сім синів і три дочки, другий навпаки сім дочок і трьох синів. Оба від шістнадцятого року життя були дяками. Їх голоси однакові і в один час змінилися з барітонів в баси. Сьогодні оба вони певні того, що оба й умруть рівночасно.

Наші хазяйки не журяться вже Великоднем, бо добре знають, що гарне і дуже тане столове скло можна замовляти і до тижня дістати з фабрики в „Топасі“ вул. Мишевича 22. Хто ще не замовив, нехай не відкладає, бо свята йдуть!

Видавничо-накладова кооператива „Друкар“. У Львові завязалася заходом українських друкарів видавничо-наукова кооператива „ДРУКАР“. Ціль кооперативи: видавати й ширити по як найдешевших цінах українські читанки й друки. Кооперативу засновано в пам'ять 350-літньої появи першої української книжки у Львові. Перші оснудателі збори відбулися в неділю, дня 6. квітня. Один уділ вносить 100 п. золотих (можна сплачувати й ратами), вписове 5 п. зол., для Америки й Канади уділ 20 доларів, вписове 1 долар. У всіх справах кооперативи просять звертати на разі на адресу: П. Буник, Львів, Ринок 10, I. поверх.

Веселий куток.

В суді.

— Чому ви вкрали золотий годинник з виставового вікна годинникаря?

— Бачите, пане судіє, там була вивіска: „Користайте з нагоди“ і я не міг опертися.

Шкідлива подібність.

— Я знаю чоловіка так дуже подібного до тебе, що вас важко було розрізнити.

— Але, ради Бога, ти хіба не видаєш йому тих двадцять мільонів, що позичив в мене перед чотирма тижнями.

Перші повоєнні ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „Українського протнальогольного Товариства“ „ВІДРОДЖЕННЯ“

відбудуться в **неділю**, дня 13. квітня ц. р. в 10-ій перед пол. в салі Тов. „Просвіта“ з таким порядком дня: 1) Відкриття Зборів і вибір Президії; 2) Звідомлення за рр. 1914—23; 3) вибір нового Відділу; 4) Евентуалія; 5) Виклад проф. Д-ра Ів. Раковського про значіння Тов. „Відродження“.

За Відділ

Др. Ів. Раковський Др. М. Чайковський.

ПОЧТА!

Іван Сірук: В Данцігу с Висока Технічна Школа, при якій є філософський відділ. — Гандлевої школи немає. Є натомість Handelshochschule. Адреса студентської організації така: Osnowa, Technische Hochschule, Danzig.

Павлюк, Дермань. Стаття „про торф“ піде до календаря. За останні посилки дякуємо.

ВЧК. „Неоднакова міра“ піде. Вибачте, що залежалась.

Біржевий перегляд.

Грошева біржа.

приватні обороти.

Львів, 8. IV. 1924.

Амер. дол. 9,365—9,375.000, одинки і двійки на рівні з іншими ам. дол., канад. дол. 8,850.000—8,850.000 Кч 272.000, фран. фр. 530.000, франки швайц. 1,600.000, фунт штерл. 40,000.000—41,500.000, Фр. бельг. 430.000. — Ліри 400.000. Лей 47—48.000. Австр. кор. 133.

Золото: 20 кор. 40,000—41,000.000, 20 фр. 38,500.000, 10 рублів 49,000.000.

Срібло: кор. 700.000, 5 кор. 3,500.000, фльор. 1,750.000, рублі 3,500.000 копійки за рубель 1,200.000.

Збіжева біржа.

Львів, 8. IV. 1924.

Кр. пшен. з 1923, 39,—40,000.000. Жито з 1923, р. 24,—25,000.000. Броварняний ячмінь з 1923 22,—23,500.000.— Овес з 1923, р. 22,—23,000.000. Горох пільний 19,000—20,000.000. Горох Вікторія 60,000.000 мід. Пшенична мука 40% „О“ 78,000.000, 55% „1“ 57,000.000, 70% „4“ 37,000.000. Життя мука 60% 49,000.000, 70% 42,000.000, гречана каша 61,000—65,000.000. фасоля біла 00—00,000.000. Фасоля краса 00—00,000.000. — Ціни розуміється за 100 kg. без спожив. ного податку. Місце, стація закладовання.

Ринок.

Хліб 1 кг. 550.000, м'ясо волоче 3,200.000 свиняче 3,000.000, теляче 3,000.000, солонина 000.000—3,600.000, сало 3,800.000, смалець 4,000.000 масло десерове 2,000.000, масло кухонне 7,000.000, сир 1,200.000 яйця 1 шт. 150.000, сметана 1 літра 1,600.000, молоко 600.000, 1 кг. меду 3,200.000, бураки 1 кг. 20.000, цибуля 450.000, часник 1 головка 60.000, курка від 5,000—9,000. 00.

Пам'ятайте про українських інвалідів!

„ДИНАМО“

КОНЦЕС. ПІДПРИЄМСТВО
ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ І МЕХАНІЧНЕ
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА Ч 16.

СТАЛА ВИСТАВА МАШИН ЛЬВІВ, вул. КОПЕРНИКА 16.

посідає стало всякі машини по конкурентційних цінах.
Для млинів, тартаків, горалень, рільництва, металевого і деревного промислу, самоходи особові і тягарові, повози і люксові карети. — Динамо-машини. Мотори. — Сильники ропні, ссучо-газові і нафтові.
КОШТОРИСИ І ТЕХНІЧНА ПОРАДА НА ЖАДАННЯ. — ДОСТАВА СЕЙЧАС.

Електрофікус: м'ята, селя, тартаки, горалень, і млини металеві та деревні.
Відділ електромеханіч. для будови роздаточних, тартаків, млинів, різних машин і електротехн. апаратів.
Найде дороге джерело для закупки різних електротехн. матеріалів першорядн. загр. Фірм. Ошаткумчі жарівки.
ЦІННИКИ І КОШТОРИСИ НА ЖАДАННЯ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПРОМИСЛУ І РІЛЬНИЦТВА:

Електр. сильники „ЕЛЬМО“ діються примінити до кожної машини в рільництві і промислі.

Січкарні, лькономобілі, молотильні, плуги, роєві і нафтові сильники, агрегати, трансмісії. Будова млинів, тартаків і горалень. НАЙСОЛІДНІШЕ ДОСТАВЛЯЄ.

СТАЛА ВИСТАВА МАШИН ЛЬВІВ, вулиця КОПЕРНИКА 16.

Безплатно одержить кожний (вул. Баторого 7.) пробку, в цілі переконання о незрівняній якості і дешевості моїх виробів, відзнач. багато разів на світових виставах 8—10

Зигмунд Кребс, — „Патока“ фабрика горівок, лікерів і меду. — —
ЛЬВІВ-КЛЕПАРІВ. Спеціальність: „Шляхтич“ і „Шляхтянка“.

СКЛАДІ: БАТОРОГО 7., ЛИЧАКІВСЬКА 3. — Рік заложення 1850. — Телеф. фабрики 1211. — Телеф. складу 848. — Замовлення на провінцію полагоджуються негайно на найдогідніших умовах.

„ІНІГ“

МІЖНАРОДНЕ
ТОРГОВЕЛЬНЕ І ПРОМИСЛОВЕ ТОВ.

ТОВ. з ОБМ. ПОР.

ДОСТАВЛЯЄ ЗІ СКЛАДУ У ЛЬВОВІ:

Комплетні урядження млинів, ВАЛЬЦІ „ДАВЕ-
РІО“ Ціріх, ЛУЩАРКИ „МАРС“ патент „КАС-
НАР“, сри. швейцарську газу марки „РАЙФ
ФРАНК“, ТУРБІНИ Франціса, мотори ДІСЛЯ,
льокомотилі і т. п.

ЛЬВІВ,

ПОДЛЕСКОГО 8/ІІ.

ТЕЛСФОН 413, 1236 і 1086.

Телстр. алр. „ІНІГ-ЛЬВІВ“.

— 52

Передплачуйте незалежний місятник куль-
турного життя Рогатинщини „**Рогатинець**“
бо він своїм змістом цікавий для кожного повіту й кожного України.

Ось що пишуть про „РОГАТИНЦЯ“.

„Невеликий, але дуже цікавий льокальний часопис культурного
змісту. Використовування льокального елемента для загальних цілей
робить його дразковим для подібного роду провінціанальних часописів,
що як й де були, то сухі й анемічні“... (Див. „Літопис“ ч. 7. 1924. Берлін).
Передплата на цілий рік з почт. перес. 6 шв. фр., за кордоном 1-20 дол.

Адреса: „РОГАТИНЕЦЬ“, Рогатин.

1-6

РІК ОСНУВАННЯ 1808.

НАЙСТАРША КРАЄВА ФІРМА

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ, вул. Цвинтарна. Телефон ч. 20.
і в ПЕРЕМІШЛІ, вул. Красінського 63. Тел. 1-8.
Склад дзвонів „Червоная Штуна“ в Станиславові.

Відзначена золотими медалями на краєвих і загранич-
них виставах доставляє гармонійні і поодинокі дзвони
з металю першої якості на найдогідніших умовах,
має постійно на своїх складах значну кількість гото-
вих дзвонів на всьляку вагу і тони і приймає до пе-
ретоплення старі розбиті дзвони.

Тому, що в Калуші є нова ліярня від подібною фір-
мою, прохветься письма до Калуша дуже докладно адресувати. Вкінці завважу-
ємо, що ані не їздимо з нашими дзвонами по ярмарках ані не висилаємо агентів.

На свята! Небувала нагода! На свята!

По фабричних цінах столове скло заграничне і краєве - склянки, чар-
ки, пугарі, підставки, кльоші на овочі, збанки, карафни і т. д. — Тузін склянок від
2,300.0 ч мп., кльоші від 2,100.00 мп. і т. д.

Замовлення від П. Т. Громадян приймаємо від год. 9-1 перед полуднем
і 4-6 по пол. Найдешевше жерело набуття для кооператив, купців,
ресторанів і т. д. Замовлення з провінції виконуємо відворотно.

„ТОПАС“ Товариство для торгівлі і промислу
у ЛЬВОВІ, ул. Міцкевича ч. 22.
Ч. телефону 624.

В-во „ЧЕРВОНА КАЛИНА“ приступас в найближих днях до друку

Календаря „Червоної Калини“
на рік 1925.

Просимо Вс'х, кому залежить на закрпленню і вдержанню тра-
диції Визвол ної Війни, слати як найскорше м.теріяли (письменні
твори, знімки, рисунки). По використанню матеріяли будуть звернені

„ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів, вул. Руська ч. 181.

Де є ще свідомий
громадянин У-
країнець, який
не передплачував би „Нового
Часу“.

ОГОЛОШЕННЯ.

НОТИ до співу й на оркестру, мішани
й мужеські хори, висилає: Музична
Накладня ТОРБАН, Львів, вул. Осолін-
ських 6. 4-10

Взнається всіх студентів стало
замешканих на провінції (особливо прав-
ників та тих, що шукають заняття) подати
у власнім інтересі свої адреси відділові
посередництва праці при кооперативі „Сту-
дентська Самопоміч“ у Львові, вул. Сувні-
ського ч. 21. 1-2

Мотори від 6 до 60 HP. —
Млиньські кам ния,
вальці, каспери, токарні, трансмісії,
паси, турбіни, праси до дахівок,
олійні, цемент, вално, січкари і та
— всякі інші машини, знаряди, матеріяли —
поручас 15-30

„ПІЛЬОТ“ Львів,
вул. Баторого ч. 4.

Зі всім, що входить в обсяг АР-
ТИСТИЧНОЇ РІЗЬБИ звертатись
на адресу:

Скульптор 10-30

Андрій КОВЕРКО
Львів, ПОТОЦЬКОГО 71.

Особи до розношення часо-
пису потрібно зараз
Зголошуватися в Адміністра-
ції „Нового Часу“.